

VÄIKE-MAARJA VALLA

Infoleht

August 1996

NR. 7 (39)

ON VIRUMAA VIRULASTE HOIDA...

KORD UINUSIN VIRU VEERE RANNAL
JA NÄGIN ÜHT IMELIST UND...
KUI KULD OLID VIRU VEE LAINED,
KUI KULD OLID METSAD JA MÄED...
SEAL KUNINGAS KALEV END TÕSTIS
JA RÕÕMUVEES HIILGAS TA SILM;
TA VAATAS SEALT VIRUMAA OTSA,
KUS MUISTENE TEMA MAAILM...
TA ÕNNISTAS VILJA JA VÄLJA
JA MERELE PÖÖRIS TA PEAD;
TA ÕNNISTAS METSA JA MURU
JA PALUS NEIL' PÄIKESELT HEAD.

JUHAN KUNDER

VIRU on eakas nimi, mis esmakordselt leiab mainimist ühel 11. sajandi Rootsi ruunikivil. Virulastest on juttu 13. sajandi "HENRIKU LIIVIMAA KROONIKAS".

Esimene Virumaad ja virulasi lähemalt tutvustav koguteos "Wirumaa" ilmus 1924. aastal. Täna on virulased paljude heade inimeste kaasabil saanud valmis uue "Virumaa", mille andsid ühiselt välja Lääne-Viru ja Ida-Viru Maavalitsused. Koguteoses on 872 lehekülge ja selle koostamisel osales üle 70 autori

VIRUMAA PÄEVAD toimusid 12.-18. augustini alles trüklõhnalise koguteose auks ja kiituseks.

VIRUMAA PÄEVADE neljas päev - HARIDUSEPÄEV - viidi läbi 15. augustil Väike-Maarjas ja Simunas. Koos koguteosega liikus ühest päevi korraldavast Virumaa paigast teise ka sümboolseks teatapulgaks olnud Virumaa päevade esinduslik vimpel, millel oli kujutatud kõikide Virumaa kihelkondade rahvariide värvitoonides virulaste päevade logo. Vallavanem Jüri Poolak tõi vimpeli 14. augusti õhtul Lüganuselt Väike-Maarjasse ja andis selle 15. augusti pärastlõunal üle Avanduse vallavanemale Sven Keslerile, kes selle jälle omakorda päeva lõppedes Rakvere linna läkitas.

Haridusepäeva esimene pool toimus Väike-Maarjas. Oli meeldiv, et kohale oli tulnud rohkesti huvilisi. Muuseumi avarad ruumid tundusid kohati kitsakski jääma. Lisaks meie kandi rahvale oli osalejaid Rakverest, Tallinnast, Raplast ja mujaltki.

Juhataja Ellu Moisa tutvustas põgusalt muuseumi ja andis hea ülevaate Väike-Maarja haridusloost. Gümnaasiumi õpetaja Tiina Vaiksalu rääkis huvitavalt Väike-Maarja parnassist ning teistestki siinse paikkonnaga seotud kirjanikest ja luuletajatest. Varasemat hariduslugu koguteoses ilmastas eluliste näidete varal Tallinna Pedagoogikaülikooli õppejõud Lembit Andresen. Jakob Liiv ja kõik

temaga seondud oli näitleja ja lavastaja Toomas Suumani esinemise teemaks. Ettekanded olid sisukad ja esinejad oskasid need hästi kuulatavaks teha. Kohalolnud maavanem Marko Pomerants andis koguteose ühele autorile Lembit Andresenile üle ka autorieksemplari.

Kella 15 alates jätkus HARIDUSEPÄEV Simunas. Huvitavat tutvumiskäiku kirikuaeda juhatas kodu-uurija Heino Ross. Simuna kirikusse oli tulnud Virumaa päevadele head käekäiku soovima kauaaegne Viru-Jaagupi koguduse õpetaja Madis Oviir. Oma lühikeses sõnavõtus ütles ta, et iga paikkond võib millegi üle uhke olla. Nii nagu Väike-Maarja võib uhkust tunda oma haridusloo üle, võib Simuna tunda uhkust oma kiriku üle.

Lembit Andresen esines põgusa ülevaatega Simuna ja ümbruskonna külade hariduse ajaloost. Üks koguteose autoreist Peeter Kaldur avaldas oma mõtteid usu- ja kirikuloost. Simuna koguduse õpetaja Tauno Teder tutvustas sealse kirikukihelkonna arengut üldise kirikuloo taustal.

Pärast ettekandeid toimunud kirikukontserdil oli võimalus nautida head muusikat. Esinemas oli Rakvere Linnaorkestri kvartett koosseisus Jüri Takjas - altsaksofonil, Ergo Kärmik - altsaksofonil, Peep Pihlak - tenorsaksofonil, Vallo Vilpak - tuubal. Orelil esitas mitu pala Tõnu Wilu (assisteeris Ainar Ojasaar).

Õhtul oli mõnus rahvatantsusimman Simuna pargis. Esinemas olid seal nii Väike-Maarja kui ka Simuna rahvatantsurühmad ja rahvapilliansamblid. Oli tore ja lustakas! Siinkohal palju tänu mõlemale rahvamajale, kõigile taidlejaile ja nende juhendajaile!

VIRUMAA PÄEVAD lõppesid 24. augustil Ida-Virumaal mõisate päevaga Mäetagusel.

Ilve TOBRELUITS

Kommentaare "Maareformiga seonduvate õigusaktide muutmise seadusele".

Ligi aasta kestis mõttevahetus, et maareformi seadust on vaja muuta, et reformi kiirendada. Riigikogu võttis k.a. 30. aprillil vastu "Maareformiga seonduvate õigusaktide muutmise seaduse". Kas aga sellest piisab protsessi kiirendamiseks, näitab aeg. Käesolevaks ajaks on küll puudu nimetatud seaduse rakenduslikud aktid. Püüan alljärgneva edasi anda põhilisi muutusi.

I TAGASTAMINE

1. Seadusest on välja jäetud sõna "asendamine" - sisult on see maa erastamine.

2. Maa tagastatakse endistes piirides, kui seadusest või planeeringu ja maakorralduse nõuetest või kokkuleppes õigustatud subjektidest (ÕS) piirinaabrite vahel ei tulene teisiti.

3. Maa tagastatakse osaliselt ainult juhul, kui

a) tervikuna tagastamine ei ole võimalik,

b) ÕS taotleb kuni 2 ha tagastamist temale kuuluva ehitise juurde,

c) ÕS ei soovi kaitseala piires asuva maa tagastamist,

d) ÕS taotleb lahustüki tagastamist.

Kõikidel nendel juhtudel peab tagastamine olema kooskõlas planeeringu ja maakorralduse nõuetega.

4. Kui õigusvastaselt võõrandatud maal asuva elamu omanik soovib maad osta rohkem kui 2 ha ja ÕS soovib maa tagastamist ning nad ei jõua omavahel kokkuleppele kohaliku omavalitsuse (KOV) määratud tähtajaks, erastatakse elamu omanikule vabade piirnevate maade arvel kuni 50 ha. Vabade piirnevate maade puudumisel jagatakse maa ÕS ja elamu omaniku vahel võimalikult võrdsetes osades, kusjuures elamu omanikul ei ole õigust nõuda rohkem kui 20 ha maad.

5. Õigusvastaselt võõrandatud maal asuva ehitise võõrandamisel on selle omandamise eesõigus isikul, kes on tunnistatud ÕS-ks, v.a. ehitise võõrandamisel alanejatele sugulastele või KOV-i omandisse andmisel. ÕS-i ostueesõigus kehtib kuni ehitisealuse maa mittetagastamise otsustamiseni. Ostueesõigus ei kehti, kui võõrandatav ehitise ei asu ühe kinnistu piirides.

6. Mittetagastatava ja ostueesõigusega erastatava maa, sealhulgas ehitise teenindamiseks vajaliku maa suuruse ja piirid määrab vastavuses planeeringu ja maakorralduse nõuetega kindlaks KOV vabariigi valitsuse kehtestatud korras. Tootmiseks vajalik maa ei kuulu ehitise teenindamiseks vajaliku maa hulka.

7. Kui maa tagastamist nõuavad mitu ÕS-i, tagastatakse maa nende kaasomandisse vastavalt nende osadele. Kui ÕS-id lepivad kadastrüksuse moodustamise alguseks kokku maa jagamises, kannavad nad maa jagamisega seotud kulud ise.

8. Maa tagastatakse õigustatud subjekti kulul. Riik

soodustab maa tagastamise kulude katteks laenu võtmist.

Maa tagastatakse riigi kulul füüsilistele isikutele, kellelt maa õigusvastaselt võõrandati (§ 5 lg 1) ning nende lastele ja abikaasadele.

9. Maa tagastamise nõudeõiguse võib ÕS-ks tunnistatud isik loovutada:

a) abikaasale, alanejatele sugulastele, õdedele-vendadele ja nende alanejatele sugulastele;

b) isikule, kes on tunnistatud ÕS-ks sama kinnistu osas;

c) isikule, kelle omandis olev ehitise paikneb ÕV maal, mille tagastamise nõudeõigus loovutatakse;

d) naaberkinnistu omanikule või selle ÕS-le;

e) äriregistrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtjale, kes on KOV-i haldusterritooriumil alaliselt elanud vähemalt viimased kolm aastat ja tegeleb põllumajandusliku tootmisega.

Maa tagastamise nõudeõiguse loovutamise leping peab olema **notariaalselt** tõestatud.

Maa tagastamise nõudeõiguse omandanud isik tasub kõik maa tagastamisega seotud kulud, v.a. juhul, kui endine omanik loovutas nõudeõiguse abikaasale või lapsle.

10. Nõudeõigus on päritav vastavalt Eesti tsiviilseadusele. Kui KOV ei ole teinud tagastamise või kompenseerimise otsust, on nõudeõiguse pärimistunnistuse väljaandmise aluseks ÕS-ks tunnistamise otsus.

II ERASTAMINE

1. Maa erastamise ÕS on Eesti kodanik. Teised isikud saavad erastada seadusest tulenevate kitsendustega:

a) välismaalane (füüsiline isik, kes ei ole Eesti kodanik) saab erastada ENSV taluseadusega põliseks kasutamiseks antud maad ja talle kuuluva ehitise teenindamiseks vajalikku maad;

b) välismaine juriidiline isik võib erastada talle kuuluva ehitise teenindamiseks vajalikku maad maavanema loal, kusjuures välismaise äriühingu filiaal peab olema kantud Eesti äriregistrisse (maavanem kuulab ära maa asukohajärgse KOV-i seisukoha);

c) Eesti eraõiguslik juriidiline isik võib maad erastada, kui on kantud Eesti äriregistrisse;

d) välismaalane, välisriik, välismaine juriidiline isik, KOV, avalik-õiguslik juriidiline isik, samuti eraõiguslik juriidiline isik, mille aktsiatest või osadest vähemalt 1/3 kuulub riigile või KOV-ile, ei saa osaleda maa **enampakkumisega** erastamisel.

2. Maa erastamise viisid:

a) ostueesõigusega - ENSV taluseadusega põliseks kasutamiseks antud maad, ehitise omanikuna, samuti elamu-, korteri-, garaaži-, suvila- või aiandusühistu liikmete ühiskasutuses olevat maad;

b) piiratud enampakkumistel saavad osta:

* ÕV maa asukohajärgse KOV haldusterritooriumil isik, kellele ei tagastatud osaliselt või tervikuna § 6 lg 2-4 maad

ning kaitseala reservaadis või sihtkaitsevööndis asuvat maad;

- * elamumaad erastatava maa asukohajärgses maakonnas elavad abikaasad, kelle keskmine vanus ei ületa 30 aastat, samuti perekonnad või üksikisik, kelle kasvatada ja ülal pidada on vähemalt kolm alaealist last;

- * elamumaad erastatava maa asukohajärgses maakonnas tagastatava (tagastatud) eluruumi üürnik;

- * äriregistrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja (elanud valla territooriumil alaliselt vähemalt viimased kolm aastat ja tegeleb põllumajandusliku tootmisega);

- * allpoolnimetatud isikute puudumisel põllumajandusmaad KOV-i territooriumil tegutsev põllumajandusliku tootmisega tegutsev äriregistrisse kantud Eesti eraõiguslik juriidiline isik.

3. Maa erastamise ulatus:

- a) ostueesõigusega seaduslikul alusel eraldatud maakasutus (krunt, talumaa, elukohaõigus, teenindav maa jne.) vastavuses planeeringu ja maakorralduse nõuetega;

- b) väljaspool linna piire asuva elamu omanikul (Eesti kodanikul) on õigus erastada tagastamise käigus vabaks jäävat maad kuni 50 ha ulatuses või endise kinnistu piirides kui see oli suurem 50 hektarist. Tingimuseks on, et kinnistu moodustatakse elamu juurde ning sellega ei rikuta teise ostueesõigust omava isiku õigusi;

- c) piiratud enampakkumisel võib üks isik erastada kokku kuni 200 ha maad;

- d) avalikul enampakkumisel võib üks isik erastada kokku kuni 300 ha põllumajandusmaad, 100 ha metsamaad ja 3 ha linnade ja muude asulate maad.

4. Erastamise korraldab **maavanem**. Kui ehitiste erastamist on korraldanud Eesti Erastamisagentuur, korraldab selle maa erastamist ka Eesti Erastamisagentuur. KOV teeb seaduses ja õigusaktides sätestatud eeltoimingud. Kokkuleppel kohaliku volikoguga võib maavanem ja Eesti Erastamisagentuur volitada KOV korraldama riigi nimel maa ostueesõigusega erastamist.

5. Erastatava maa hind.

Maa müügihinnaks on maa maksustamishind. Kuni 1998.aasta 31.detsembrini on maa ostueesõigusega erastamisel müügihinnaks 1993.a. maa maksustamishind. Metsamaa erastamisel lisatakse maa alghinnale kasvava metsa maksumus.

Elamu, suvila ja aiamaa krundi või teenindava maa või väljaspool linna elamu juurde kuuluva kuni 2 ha suuruse maa erastamisel Eesti alalisele kodanikule komutatakse vastava maa müügihind koefitsendiga 0,5.

Üks isik saab sooduskoefitsendiga erastada maad ühe elamu ja ühe suvila või aiamaa juurde. Sama koefitsent 0,5 kehtib ka põllumajandusmaa erastamisel äriregistrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtjale, kui ta on KOV-i territooriumil alaliselt elanud vähemalt viimased kolm aastat ja tegeleb põllumajandusliku tootmisega.

Näide 1: Krunn Väike-Maarjas suurusega 2500 m².

Maa hind: $10 \times 2500 \times 0,5 = 12500$ EEK.

Näide 2: Eluasemekoht Pikeveres 2 ha, sellest krundi suurus 0,1 ha.

Maa hind: $6 \times 1000 \times 0,5 = 3000$

$1,9 \times 10000 \times 0,5 = 9500$

Kokku 12500 EEK

6. Erastatava maa eest tasumise kord.

Kogu müügihinna võib tasuda EVP-des korteri- ja elamuühistu erastatava elamumaa eest ja füüsiline isik (Eesti alaline elanik)

- a) ostueesõigusega erastatava maa eest,

- b) piiratud enampakkumisega erastatava maa eest.

Kuni poole müügihinnast võib tasuda EVP-des Eesti eraõiguslik juriidiline isik.

Füüsiline isik, kes ei ole Eesti alaline elanik ning juriidiline isik, kelle osa- või aktsiakapitalis välismaalaste või välismaise juriidilise isiku osa moodustab üle 50%, peavad erastatava maa eest tasuma rahas ning ei saa tasumisel kasutada järelmaksu. Järelmaksu aeg sõltub maa müügihinnast. Vähemalt 10% ostuhinnast tasutakse enne müügilepingu sõlmimist. Intressi määraks on 10%.

7. Maa kasutamine rendilepingu alusel.

Põllumajandusmaad, mida ei erastatud piiratud enampakkumisel, võib anda senise kasutaja taotlusel talle kuni 10 aastaks **edasirentimise õigusega** rendile. Rentnik peab olema kantud äriühinguna või füüsilisest isikust ettevõtjana äriregistrisse.

8. Senise maakasutuse lõppemine toimub maakasutuse ümbervormistamisega eraomandiks, munitsipaal- ja riigiomandiks, sealjuures hoonestusõiguse ja rendilepingu alusel. Kuni maakasutusõiguse ümbervormistamiseni maareformi käigus maksavad riigimaa kasutajad alates 1998.a. 1.jaanuarist kasutusõiguse eest riigile tasu aasta maamaksu suuruses summas - see tähendab kahekordset maksustamist. Sealjuures lähevad nii maamaks kui kasutusmaks ümbervormistamata maalt alates 1998.a. 1.jaanuarist riigile - väheneb omavalitsuse tulubaas.

Mida öelda kokkuvõtteks? Teades, kui kaugele meie vallas reform on jõudnud ja kuhu jõudma peame, teades meie valla kodanike ja ettevõtete suhtumist ning maksujõulisust, ootab ees veel suurem töö. Märksõnaks muutub "äriregister", sest sinna kandmine muutub väga oluliseks nii eraõiguslikele juriidilistele isikutele kui ka füüsilisest isikust ettevõtjatele.

Meid huvitaks kus ja kui paljud õigustatud subjektid, kellele ei saanud (ei saa) maad tagastada § 6 lg 2-4 sätete alusel ja kelle maa asub sihtkaitsevööndis, sooviks osaleda maa erastamisel piiratud enampakkumisel. Samuti kui paljud üürnikud, kes elavad tagastatud majades ning noored ja paljulapselised pered sooviksid elamumaad.

Nende andmete olemasolul oleks meil lihtsam ja tulemuslikum tegeleda planeeringu ja maakorraldusega. Võib-olla korraldada vallas üks seminar, kus tekkinud küsimustele proovime ühiselt vastuse leida?

Meeldetuletuseks maaomanikele ja -kasutajale – põllu- ja teepeenrad tuleb ära niita!

Suurte korterelamute elanikel, kes kasutavad aiamaid, on samuti vajalik tegelema hakata aiandusühistute moodustamisega.

Jääme ootama tagasisidet.

Ruth ALBI,
maanõunik

Külanime taastamisest

Vallavolikogu ja vallavalitsuse poole on pöördunud kodanikud sooviga taastada endised külanimed valla mitmes piirkonnas. On ka üks kirjalik pöördumine 5-lt perelt endisest Sootaguse külast, kes soovivad lahutada praeguse Vorsti küla kaheks. (Sootaguse ja Vorsti küla).

Kuna nime muutmise protseduur on töömahukas ja aeganõudev, siis vallavolikogu seisukoht on pöörduda infolehe kaudu vallakodanike poole selleks, et selgitada elanike seisukohta ka teistes külates järgmistes küsimustes:

1. Kas on teisi valla piirkonna külasid, kes soovivad ennistada küla ajaloolise nime (võiks esitada külaelanike arvamuse avaldusena)?

2. Kas on vajalik teostada muid ümbenimetamisi (näiteks teed, tänavad, uusasulad)?

Pärast informatsiooni laekumist oleks volikogus võimalik otsustada, arvestades elanike soovidega.

Arvan, et meie pöördumine Teie poole on igati mõisteta, kuna kõikide muutustega kaasnevad ju kulutused, millised meie ise hüvitame riigimaksude kaudu.

**Lugupidamisega vallavanem
Jüri POOLAK**

UMPS teated

MIS OLI ...

* Jaanitulel käis vaid tosin inimest. Kas kiire aeg, reklaami vähesus või lihtsalt vilets ettevalmistus?

* Rendimaaga oleme teinud sada imet, kahjuks ikka hiljavõitu: põllupiiride puhastamine, kamara purustamine, kündmine, peenestamine/tihendamine, kultiveerimine, kivikoristus, libistamine, külvamine, rullimine, umbrohutõrje ja pealtväetamine. Osalenud on 8 inimest 80-90 inимtunni mahus. Seemne, väetise ja mürgi peale on kulunud viis-kuus tuhat krooni. Taliviljamaa on tegemisel.

* Jaanipäeva paiku viibis meie vallas Norra Sirdali vallavalitsuse esindus. Seekord tutvuti ka paari taluga, uuriti võimalusi ja vajadust teha taanlaste eeskujul EL-i abiga midagi kasulikku eesti põllumehel. Kutsuti meie aktiviste/ ametimehi/talunikke oktoobris vastukäigule, et täpsemalt kokku leppida tegevusplaanid. VMPS-i juhatus aktsepteeris 11.07.96. J.Läänemetsa, M.Lepiku, R.Orupõllu mineku, varumeesteks soovitati H.Tamme ja A.Kaevut. Põllumehi teenindava ettevõtjana on kutsutud J.Vilimaa. Juhatus ootab kõigilt häid norra-koostöö ettepanekuid lisaks juba olemasolevale 8-10-le. Teadmiseks, et Sirdali mägises piirkonnas on absoluutses ülekaalus lambakasvatus ja metsamaad, talus on põllumaad 2-3 ha.

* Konsulentide päeval Jänedal 18.-19.juulil käisid M.Valmsen, S.Esinurm ja M.Lepik. Peale

üldettekannete (I.Tupits, A.Sirendi, A.Käärma, I.Gräzin jt.) huvitusime taluraamatupidamisest, välisturust, talubörsist, teabetubadest.

* V Talupäeval Jänedal oli meie kandist näha J.Läänemetsa, M.Lepikut, K.Esinurme jt. Rapsi- ja köömnekasvatatajatele võib pakkuda huvi, et Järva MV Arenguosakond (R. Seepter tel. 238 50 519) organiseerib toiduõlide külmpresside tootmist Eestis ja pressimisteenust ja ootab teateid liitumishuvi kohta.

* Seltsil on nüüd olemas taluraamatupidamissüsteemi "Talutark" tekkepõhine variant.

* EV Siseministeeriumi Arenguosakonna rahastamisel, meie maakonna vastva komisjoni valikul toetati meie seltsi 4000 krooniga külaelu arendamises kaasalöömise eest ja seoses 100. aastapäevaga. Taotlejate hulgast jäi sõelale 7 (vt. ML nr.31). Avaldused esitasime maikuus ja raha laekus juuli lõpus.

MIS TULEB ...

VMPS koosolek toimub erakorraliselt esmaspäeval, 09.09.96. kell 15.00 Väike-Maarja Õppekeskuses. Kavas:

1. Kohtumine Taani konsulentidega (korraldab ETKL, ühistu "Talumasin", A.Annimäe).

2. VMPS I poolaasta kokkuvõtted (M.Lepik).

3. Toimkondade tegevusplaanid II poolaastal.

4. Vaatame videot seltsi 100. aastapäevast ja tarvitame ära pušpallivõistluse auhinnas.

VMPS juhatus

OMANIKE KOHUSTUSED ELAMUTE (ELURUUMIDE) KORRASHOIUL

Elamute, eluruumide ja tehnoseadmete eksplua-
teerimiseeskirjade rikkumise või nende ebaperemeheliku
hoidmise eest määratakse rahatrahv kuni viiekümne
päevapalga ulatuses.

Vastavalt elamuseaduse § 6 peab omanik tagama talle kuuluva
eluruumi korrashoiu vastavalt valitsuse ja kohaliku omavalitsuse
õigusaktidele.

Eluruumi korrashoiu kohustuse täielik või osaline üleandmine
teisele isikule (sh. üüriks) ei vabasta omanikku selle kohustuse

täitmise tagamisest.

Nimetatud paragrahvis toodud haldusõigusrikkumisi arutab ja
karistusi määrab HÕS § 188 alusel kohaliku omavalitsuse volikogu
poolt volitatud ametnik

Trahve võib selle paragrahvi alusel määrata pidevalt kuni maja
kordategemiseni. Eelpooltoodu kajastub ka Väike-Maarja
Vallavolikogu poolt vastuvõetud valla heakorra eeskirjas (avaldatud
valla juunikuul infolehes ja Riigi Teataja lisas nr.78 9.juulil 1996.a.).

VEELKORD ARMASTUSEST

Järg Infolehtedes nr. 4, 5 ja 6 avaldatud Mare Nirgi mõtetele L. Viilma "Ellujäämise õpetusest" ja
S. Lazarevi "Karma diagnostikast"

Kuidagi vist ei saa siit järeldada, et inimene ise on Jumal, nagu mõistab seda Ida. Ookean on ookean ainult seetõttu, et ükskõik kui suurt osa me temast vaatleme, veetilka, paari m³-t või merd, me mõistame, et see on üks ja seesama niikaua, kuni ta on tervikus. Tervikus allub ta ühtedele ja samadele seadustele. Kui aga veetilk ei mõista, et kõige targem on tema jaoks sügava armastustundega usaldada ookeani ja lasta end selle lainetes hõljutada, vaid püüab tervikut eirates või vihates ükski tegutseda, siis on ta ühel päeval kaugel kaldast ja lakkab olemast veetilk, ning seda mitte seetõttu, et ülekohtune ookean ta välja viskas, vaid et ta ise tervikut ei mõistnud, ei mõistnud, et ta on veetilk. Kõige raskem on aga variant, kui veetilk ise end veetilga vääriliseks ei arva olevat. Need on head inimesed, kelles peale meelekiibeduse, vaikiva ahastuse ja alanduse muu jaoks enam kohta ei jätku, kes oma mõistust süüdistades sellel mustal pilvel aina kasvada lasevad, ja pole ookean süüdi, et veetilk ennast veetilga vääriliseks enam ei pea. Ka nemad hukuvad, sest ei saa ju teisiti, varem või hiljem viskab ookean endast välja kõik, mis ei ole ta ise. Aga ta tahaks hüüda - võta minuga ühendust, ma võtan sind tagasi, kui sa ainult tahad, kui sa ainult mõistad, et me oleme üks. Mõista, et meil on ühendus, muidu ei oleks ma ookean ja sina veetilk. "Aga mul ei ole mõistust," vastab veetilk, "see m³, kus ma elan, ütleb, et mul ei ole."

Mida vastab ookean? "Kuni sul ei tule mõistmist, ei saa ma sulle anda ka mõistust, sest ka see on minuga seotud. Ja teist veetilka ära süüdistada, et ta sinuga ühineda ei taha, sest tema ihkab ookeanile, mitte kaldale. Tule ja võta minuga ühendust, ma ei saa ju mitte armastada seda, mis ma ise olen."

Inimese väli reageerib momentaalselt igale mõttele, emotsioonile, ja kui see on negatiivne, siis ka väli vastab negatiivse reaktsiooniga. Mõtted, emotsioonid, käitumine, mis on vastuolus Universumi harmooniaga, viivad väljastruktuuride deformeerumiseni. Välja deformatsiooni likvideerimine ongi tee tervenemisele, kuid mitte vägivaldselt, vaid ainult läbi inimese enda mõistmise. Parim kaitse on seega kinnipidamine kõrgematest eetilistest seadustest. Välja tasandil toimub andestuse ja kahetsuse läbi maksimaalne väljastruktuuride harmoneerumine, negatiivsete programmide

lõhkumine, karma puhastumine, hinge puhastamine (nimetagem kuidas tahes).

Füüsiline keha on meil kõigil erinev. Hinge tasandil oleme me nii ühesugused kui ka erinevad. Teadvus, inimese intellekt on välja struktuur, mis on seotud kehaga ja suunatud Maa poole, füüsilise keha ellujäämisele. Vaim püüdleb Jumala poole, aga hing, inimese emotsioonid, ühendab vastandid ja püüdleb nii Jumala kui Maa poole. Seepärast on tähtsaim kõne hingele nende kahe püüdluse kooskõla.

Kui ühes elus oli inimene lähem Maale, maisele, st. muretses maiste asjade pärast (pere, edukas karjäär, materiaalsed väärtused), ta hing oli kõige selle küljes, ebaõnnestumisi elas rängalt üle, siis järgmises kehas ühendub ta selles režiimis enam ellu jääda ei saa, nüüd peab ta hing püüdlema vaimuse, Jumala poole. Tihti on korralikud ja head inimesed haiged ja õnnetud, sest haigused ja õnnetused blokeerivad seda hinge "mustust", mis on kaasas eelmistest eludest või mida antakse juurde vanemate poolt, sest lapse väli on vanematele avatud.

60. ndatel aastatel viisid teadlased ookeanis läbi uuringuid, mis näitasid, et organismide kolooniates, mis elasid ookeanis, võttis igaüks endale ainult 20% eluks vajalikke aineid ja 80% viskas vette tagasi. Kaua ei suudetud aru saada, milles asi. Siis mõisteti. Selgus, et justkui asjata väljavisatud keemilised ained loovad organismidevahelisi sidemeid, tänu millele jääb ellu koloonia. See reegel töötab kõikidel elusorganismide tasanditel. Inimene ei ole erand. Ainult väikese osa hingeenergiast võib ta võtta endale ja oma maistele probleemidele, aga ülejäänud anda Jumalale. Mida enam on hing maandatud, liibunud maise külge, seda enam peab ta püüdlema Jumala poole ja vastupidi, vaimne inimene võib rohkem tähelepanu pöörata maisele. Kui ta on oma eelnevates eludes püüelnud Jumala poole, antakse talle selles elus võimalus kasutada suuri materiaalseid hüvesid. Töötades ühendriikides testis S. Lazarev väga jõukaid inimesi ja leidis üllatuseks nende välja olevat äärmiselt puhta.

(järgneb)

ELU JA MÄLESTUSI

Noor-Eesti Kirjastus Tartus 1936

Jakob Liiv

Kitsendate teie praegu meie vabadust, ilma et teil selleks ülemalt poolt käsku või korraldust oleks, siis teeme sellest hiljem järeldused. Ametnikud kehtitasid õlgu ja lahkusid. Juba teisel päeval teatati alevi ja vabriku rahvale, et suurvürst homme õhtul kell 11 parvel üle jõe tuleb. Saabus see aeg, ja rahvas tungis murruna jõe äärde. Ka meie läksime sinna. Krimm vaatas ümber ja tähendas, et täna õhtul võime siin üsna julged olla - kaitseväge on meil kaasas. Meie ümber oli küll vist rohkem salapolitseinikke kui muid inimesi. Nende rõõmuks ei tunginud meie sadama lähedusse, vaid jäime eemale kõrgustikule seisma. Taevas oli kaetud kergete pilvedega, õhk udune ja soe. Jõgi oli lai ja parve ületulek võttis ligi pool tundi aega. Oodati ja vaadati. Kui parv inimeste häälekostu kaugusele jõudis, hakkas vägev hurraa-hüüdmine. Maandumise järele hakkasid moonavankrid, tõllad ja hiilgavates mundrites teenijad lossi suunas sõitma, rahvas tormas hurraa! karjudes, mütse üles loopides ja rätikuid lehvitades neile järele. Jõe äärde jäid mõned intelligentsemad ja vanemad inimesed peatuma. - Ka meie ei võtnud sellest tormijooksust osa. Varsti tuli eksitus ilmsiks. Kõige selle austuse osaliseks said suurvürsti pirukad, kokrejad ja teenijad. Suurvürst ise oli jäänud Tšudova jaama teed jooma ja oli oma kraami saatkonnaga ees tulema saatnud. Lossi juures saadi liiga hilja eksitusest aru, ja enne kui rahvas tagasi jõe äärde jõudis, oli suurvürst juba üle tulnud, kus mõned üksikud inimesed veel liikusid. Järgmisel päeval sõitis ta laagrisse ja tuli sealt õhtul tagasi lossi. Kolmandal päeval oli suur püha. Rahvast kogunes murruna tänavatele. Oodati jumalaema tulekut. Peale lõunat jõudis ta määratu rahvahulga saadetult alevisse. Teeäärsetest küladest, kust kuju läbi toodi, oli rahvas ühes tulnud ja nõnda rongkäigu verstadepikkuseks venitanud. Kuju ees kanti lippe, nende järel tulid papid, ülempreestrid ja arhijereid. Neli munka kandis kuju, mis oli keskmise hoovivärava suurune. Tänaval lamasid ja põlvitasid haiged ja emad oma vigaste lastega, kellest kuju üle viidi. Rahvas risti ette lüües suudles piiskopi ja arhijerei kuue saba. Meile oli see uudiseks, mida imestades aupaklikust kaugusest vaatasime, et mitte politseile ja suurvürstile läheneda, kes oma saatkonnaga nähtaval kohal viibis. Auavaldus, mis talle tulekul luhtus, tasuti rikkalikult lahkumisel, kui ta parvele astus. Nii möödusid suurpäevad ja meie võisime rahulikult õppimisele ja vene kirjanduse lugemisele asuda. Preester hoiatas meid mitte siinsete naisterahvastega lähemalt tegemist teha, suguhaigused, eriti vabrikutöölise seas, olevat väga levinud. Ka meestegä ei olevat lugu palju parem. Ainus kohalik semstvo arst ei suutvat piiri panna. Suurema haigla või ambulantsi asutamine võiks teatavat parandust tuua, aga valitsus, kelle poole mitu korda pöördutud, ei olevat sellele palvele senini vastu tulnud. Hiljem õppisime ühte kaupmehe perekonda tundma, kelle kaudu ma hoopis teistsuguse vaate meie kodumaa olude kohta omandasin. Kaupmees, võrreldes siinse rahvaga, oli haritud inimene ja seejuures õigeusklik panslavist. Ta luges hoolega Moskvast ilmutatud Katkovi lehti ja oli sellega hästi nõus, et võõrad rahvad kõige Venemaa piires ära venestatakse, õigeusku pööratakse ja vene hariduse ja kultuuri osaliseks tehakse. Eriti rahuldas teda see, et Baltimaade luteri usku sakslased venestatakse. Ka tema uskus, nagu preestergi, et Baltimail ainult sakslased asuvad. Tuli talle selgeks teha, et seal asuvad maa pärisrahvad, eestlased ja lätlased, kelle seas ainult väike protsent omal ajal sisserännanud sakslasi leidub. Püüdsin talle ka seda selgeks teha, et suurem osa Baltimaade pärisrahvast ümberrahvustamist ei soovi, sest nagu siin tähele oleme pannud,

on meie kodumaa haridus ja kultuur kogusummas vene rahvaga võrreldes palju rohkem edenenud. Tõin näiteks, et kihelkonnas, kus elan, on kuus tuhat hinge ja seal tegutseb neliteist algkooli küladest ja üks kõrgem kihelkonnakool. Vanamees lõi imestades käed kokku ja ütles, et ta seda ei mõista, see tunduvat muinasjutuna. Hakkasin isegi kahtlema, kas ma oma puuduliku keelega viitteist mitte viiekümneaga ära ei vahetanud, kui koolide arvu kokku võtsin. Vanamees jäi alles siis uskuma, kui Krimm talle sama seletas, mis minult kuulis, ja asjaolu kahe tunnistaja kaudu kindlaks tegi. Nüüd seletas Krimm, et meie rahvast on viis protsenti või veel vähem, kes lugeda ega kirjutada ei oska. See pani mehe veel enam imestama. "Kuidas on see võimalik?" küsis ta ja kuulas huviga, kui talle seletasime, et meil valitseb koolisundus, et iga laps peab koolis käima. Vanemad, kes oma lapsi kooli ei saada, võetakse kohtuliku karistuse alla. "Jah, tuvikesed," õhkas vanamees, "vene rahvas ei armasta kooli, seepärast on meil sama palju kirjaoskajaid kui teil - oskamatu. Meie ringkonnas on 15 tuhat inimest ja üksainus kool." Seal perekonnas saime ka esmakordselt vene muusikat ja laulu kuulda. Kaupmehe tütar Anastasia, keda Nastjaks hüüti, oli Peterburi konservatooriumi õpilane. Meie palvel esines ta klaveril vene meistrite tööde ja romanssidega ise kaasa lauldes. Minu arvates tegi ta seda hästi. Varem tundsin vene laulu niipalju, kui olime seda kuulnud Peipsi rannikul seenilkäivatelt vene naistelt. Kuid siin alles kuulsime ilu, mis peitub vene muusikas ja romanssides. Senini olime ainult alevirahva elu näinud, tahtsin ka külaeluga tutvuda ja hulkusime vahel ümberkaudsetes küladest. Vahe Eesti ja siinse külaelu vahel oli määratu suur. Rahvas oli hingemaade pidaja ja seejuures otsatu kehva. Neidki maaribasid harisid naised, elujõulised mehed õeldi vabrikutes töötavat. Taludes oli ainult üks lehm ja hobune, juhuslikult ka rohkem. Põllud olid pikad ja kitsad. Sõnnikut paljudes kohtades põllule ei veetud. Mõne talu õuel olid näha nagu suured kalmud, mille peal rammusad takjad ja muu umbrohi kasvas. Meie küsimuse peale seletasid naised, et need on endised lauda asemel. Kui laut sõnnikut täis koguneb, lammutatakse ta, laotakse teise kohta üles ja tehakse jõe kõrkjatest katus peale. Kui aga laut talvel täis koguneb, siis veetakse sõnnik talvel jõe peale, kus ta kevadel ühes jääga alla läheb. Miks sõnnikut põllule ei veeta, seletasid naised, et suvel seda teha ei saa, põllud olevat ainult vankri tee laiused, ja talvel ei leia oma põldu lume alt üles ja nõnda võidakse sõnnik võõrale põllule vedada. See seletus paistis küll naiivne olevat, ei teadnud, kas seda uskuda või mitte. Mõni mees oli oma hingemaa aastate jooksul juba harimata jätnud, kuhu rinnuni ulatuv pajupõõsastik peale oli kasvanud, mis nagu allee põldude keskelt läbi läks. Maapind oli paiguti liivane ja viljakasvatamiseks kehvaõitu. Kõnelesime Krimmiga, et meie rahval oli omal ajal suur igatsus hingemaa järele, ja et seda saada, läks osa rahvast vene usku. Oleks nende soov täitunud, siis oleks vahest meie rahvas majanduslikult samal järjel, nagu siin näeme. Igal külal olid omad erilised pühad või joomapeod, kus meilgi tuli suurte joomingute ja lahingute pealtvaatajaks olla. Niisugustel kordadel olid relvadeks rusikad, kaikad ja kivid, kuid nugadega pussitamises ei olnud seal tol ajal veel kodunetud. Alevi kakkused olid palju tõsisemad. Vene kisa ja vandumine täitis tervet alevit. Vanemad inimesed, naised ja lapsed moodustasid vaatajaskonna. Oli ka vaatajate seas neid, kes kaklejaid veel enam vihale ässitasid, sest taheti näha, kumb pool võidab, kas alevi mehed või vabriku töölised. Tihti oli politseil võimatu tüli lahutada, kus sajad inimesed vastamisi kisklesid. Ta pidi vaid pealtvaatajaks jääma. Olgugi, et relvad kardetavad ei olnud, tuli siiski mõned haavatud, kes enam jalul ei seisnud, lahinguväljalt ära kanda. Ühel pidupäevale järgneval hommikul läksin üksi parki jalutama, kus mulle jube pilt silma

paistis. Joobnud mehi lamas jalgteel ääres ja põõsaste all ja poolalasti ja rebitud riietega naised, õksehunnikud nina all, nende seas alaealisi ja vanemaid. Seda preestrit rääkides ütles see: "Teie imestate selle üle, kuid see on siin harilik nähtus ja iga niisuguse pidustuse tagatipp." Olgugi et Krimmiga olime ju lapsepõlvest sõbrad, tuli meilgi väikesi hõõrumisi ja pahandusi ette. Keele harjutamiseks tahtsin alati nooremate inimeste, eriti naiste seas viibida. Aegamööda sai minu alaliseks jalutuskäigu seltsiliseks kaupmehe tütar Nastja. Tundide kaupa ja vahest ka pooled päevad hulkusime jõe ääres ja pargis. Vahel, kui mina teda jalutuskäigule kutsuma ei läinud, tuli ja kõndis ta meie korteri ees tänaval nagu märku andes, et ta mind jalutama kutsub. Krimmile, kellest neiu palju ei hoolinud, see just ei meeldinud. Nägi ta neiu meie majale lähenevat, ütles ta: "Noh, pühitse nüüd oma huuled, juba Nastja on lennus. Küll see vene plika su südame varastab ja ma sind naisemehena Eestisse tagasi viin. Mina võtan vahel viina, mille üle sa alati pahandad, see hakkab mulle korraks pähe ja lahtub jälle, aga sulle on vene plika nii pähe hakanud, et sa sellest enam ei kainen." Seletasin Krimmile tõsise näoga, et see suurem õnnetus ei olegi, kui vene verd siit Eestisse viiksime. Segaverelised olevat kõik andekad inimesed, ja kas minust ei või saada ka mõne kangelase või suurvaimu isa. Kui Krimm selle üle vihastas, lohutasin teda, et minu südant keegi varastada ei saa, see on kopsude küljes kinni, ja ükski vene neiu mu pähe ei mahu, et mind joovastada. Ei ole senini ükski eesti neiu seda teha suutnud, siis ei suuda ka ükski vene iludus sinna pugeda. Sellega oleks niisugune norimine olnud lõpetatud. Kuid päev hiljem sai Krimm kodumaalt oma kallikeselt kirja, milles olid mõned kodumaa õied ja milles ta kaebas, et suurt igatsust Kaarli järele tundvat. Kirja peal olevad plekid tunnistasid ta pisaraid, mis kirjutades sinna langenud. Ütlesin, et mina tütarlapsi palju ei usalda. Võib-olla on need pisarad pesukaunist võetud ja näpu otstega kirjale tilgutatud. Krimm sai pahaseks ja ütles: "Sa oled oma kiusamistega päris kurat! Sinu rääkimine on alati pilkepisteid täis, mis teistele inimestele kopsudeni ulatuvad. Sellepärast ka mõned ametivennad sind ei salli." Ütlesin, et ei maksa pahandada, selles võime varsti selgusele jõuda. Lähme vabriku laboratooriumi ja laseme anlüüsi teha, küll seal öeldakse, kas neil pisaratel mitte seebi lõhna juures ei ole. "Sa oled minu õnne üle kade," ütles Krimm, "sellepärast räägid nii halvasti minu kallima kohta." - "Arusaadav, et ma kade

olen," ütlesin talle ja sellega oli meie väike tüli likvideeritud. Ühel augusti algupäeval sain kaupmehelt "Mosk.Vedomosti" värskel numbri ja läksin jõe äärde seda lugema. Sellest leidsin Aleksander III uuendusreformide sisu seletuse Baltimaade kohta, et need rahvad tulevad usuliselt kui ka keeleliselt ja meeleliselt suure vene rahvaga kokku sulatada, ühe sõnaga öeldud - ära venestada. Seal langesid nagu soomused mul silmade eest ja ma hakkasin aimama, et olin eksikombel senini juba C.R.Jakobsoni ajast nendega ühes sammunud, kes, kas lühinägeliselt või meelega, venestuse poliitikat pooldasid. Lehest leidsin ka seda, et alamale rahvakihile suurema hariduse võimaldamine olevat kahjulik. Tulevikus tahetavat selle eest hoolitseda, et pesunaiste, voo- ja kojameeste pojad enam ülikooli ega teistesse kõrgematesse õppeasutistesse ei pääseks. Südametäiega viskasin lehe eemale ja hakkasin Eesti ajalugu mõttes jälgima, niipalju kui seda Jakob Hurda "Isamaa piltidest" ja C.R.Jakobsoni "Kolmest isamaa kõnest" oli meelde jäänud. Kord vaba rahvas vabal isamaal, mille iludus ja soodus geograafiline asend sakslased siia meelitas, kes aastasajad eestlasi nagu kull lindu paljaks on kitkunud. Ja kui ta nüüd nagu unest ärkanult vene kotkalt (tol ajal ülistasid meie luuletajad vene keisrit kotkaks, kelle tiibade all meie õnnelikult elame) läks abi otsima, siis vastati: "Teie olete nii väike ja vaevatud rahvas, kes omal jõul elada ei suuda, peate venelasteks muutuma." Nüüd tuli see pilt mu silmade ette, mis küla peol ja selle järeldusel nägin. Ah siis meid tahetakse aja jooksul niisuguse rahva sarnaseks teha, et meie noorsugu mütsi teisele kõrvale paneks, mille alt juuksetukk välja paistab, särki pükste vahele asetab, lõõtsharmonika käes ja viinapudel taskust välja vahib, küla vahel hulgub. Et meie rahvas venestuse hädadohtu märkama hakkaks, selleks oleks tarvis ta silmad avada. Ainus võimalus oleks seda kirjanduse kaudu teha, kuid selle tee takistajaks olid vahid tsensoritena välja pandud, kes iga sõna nagu puhastustulest lasksid läbi käia. Kauase kaalumise järele tulin otsusele oma mõtteid allegooriate taha ära peita. Olin ju ennegi seda teed tarvitanud. Nii kirjutasin Jakobsoni ja Hurda tüli kohta valmi "Lõvide võitlus", kus vastased teineteist nii ära sõid, et muud järele ei jäänud võitluse väljale kui kaks saba. C.R.Jakobsoni surma järele, kus iga avalik tegelane ja ajalehetoimetaja tahtis tema osa mängida, kirjutasin valmi "Luige pere", kus juhita parv kaua aega enam edasi liikuda ei saanud.

(JÄRGNEB)

Möödunud õppeaastal täiendas Rakvere Õhtukeskkooli Väike-Maarja filiaalis oma üldhariduslikke teadmisi Margit Karro Väike-Maarja Hooldekodust. Õpingud said teoks tänu valla sotsiaalnõuniku Lea Mäesepa ja volikogu liikme Mall Vöhandu aktiivsele kaasabile. Viimasel koolipäeval tõi Margit kaasa kaks luuletust. Margiti luulet on varem avaldanud Rakvere Linnaleht.

*Sügis oli kurb ja nukker,
sügistuuled puhusid.
Sügiseseid ilmad kurvad,
mõtisklema ajasid.*

*Talv - see oli helgem veidi,
valge lumi, valge maa,
puu sai selga valge kleidi,
rahu oli minuga.*

*Unistuste maale läksin -
läksin sinna kõndima,
päikese ma kaasa võtsin,
et ta reisiks minuga.*

*Unistuste ilmas suures
palju oli mõtteid meil,
peatusime nende juures,
soove oli tuhandeid.*

Võibolla aitavad Margiti read ka mõnel teisel reisida unistuste maale ja mured unustada.
Reet KÕIV

ANNIKA AARELEID	30.05.1996.a.
ANDRA ARUMÄE	03.06.1996.a.
KÄDLI KIIPUS	09.06.1996.a.
GERVIN PAMBERG	19.06.1996.a.
MARKS DANILOV	05.07.1996.a.
ANNI JÄRVAMÄGI	08.07.1996.a.
JOHANNA KAPPER	18.07.1996.a.
KRISTJAN SILLA	25.07.1996.a.
TARVI KIVIPÕLD	31.07.1996.a.
ERDO HEIN	31.07.1996.a.
REINO EINMANN	11.08.1996.a.

KASVAGE, OLGE TERVED JA TUBLID!

...ei kustu leinavalu hingest,
ei kuiva silmist pisarad...

ERICH MÄNNISTE	08.12.1933 - 16.06.1996
LAINA VIROLAINEN	24.12.1922 - 26.06.1996
ANETTE-JOHANNA VENIG	03.03.1909 - 14.07.1996
RICHARD-VOLDEMAR	
MARTSEP	15.10.1924 - 14.07.1996
JAKOB KIRSIPUU	03.04.1930 - 10.08.1996
MARIETE JANTS	15.08.1987 - 14.08.1996
JOHANNES TUKK	29.06.1924 - 15.08.1996
ALFRED KUKKUR	09.07.1922 - 17.08.1996

Teated

On muutunud endise Vao velskripunkti
lahtioleku ajad.

Alates 27.08.96.a. töötab Vao arstipunkt igal
teisipäeval kell 9.00 - 11.00.

Patsiente võtab vastu dr. Tiia Liivalaid.

Roomet SEPPING,
tervisekeskuse juhataja

Väike-Maarja vald rendib välja

kaupluse- ja möbleeritud bürooruumid

tehnikaosakonna kontorihoones aadressil Väike-Maarja,
Tamsalu mnt.1

Info telefonil 61 250, Kaarel Moisa.

Väike-Maarja saunas on avatud

MANIKÜÜRI KABINET

T 10 - 13 ja 14 - 18

N;R 11 - 13 ja 14 - 19

L 11 - 14

* maniküür, käte massaaž

* ripsmete ja kulmude värvimine

* soovi korral teenindamine ka asutustes

* müügil AVON kosmeetikat nii naistele kui ka meestele

Info päeval 61 593, õhtuti 61 516.

Õnnitleme!

Juulikuus

LINDA KRUUS	01.07. - 82
VALERIA AHI	03.07. - 70
HILDA VILKES	03.07. - 86
LINDA KLIIMAND	05.07. - 75
ERIKA VETTIK	06.07. - 75
HILDA VIIRA	08.07. - 85
HILDEGARD VÕSUMETS	12.07. - 70
ANETTE TARASSOVA	14.07. - 82
EVALD JÄDAL	14.07. - 84
HARRI VARIK	14.07. - 85
MIRALDA NUUT	15.07. - 75
EUGENIA KESKÜLLA	15.07. - 84
LUCIE-MELITTA TALVI	16.07. - 82
IDA LUMISTE	17.07. - 83
ASTA KLAAS	18.07. - 75
AMANDA LIKOLD	21.07. - 83
TAISIA GUNINA	25.07. - 75
ALIDE RÕÕMBERG	29.07. - 86
AMANDA RÕÕMBERG	29.07. - 86

Augustikuus

SALME TÕNISSOHN	01.08. - 75
ELIISE ANDERSON	06.08. - 82
LEIDA SAAGE	07.08. - 85
SIINA NIINEMÄGI	09.08. - 83
HERBERT SUURMÄGI	10.08. - 75
OLGA MADIKAINEN	12.08. - 86
MARE VISNAPUU	15.08. - 82
LEMPI ROMAN	18.08. - 75
JAAN UUEDA	21.08. - 80
MATHILDE-ELISABETH TRAKS	25.08. - 86
HEINRICH TÕNISSOHN	26.08. - 70
EKATERIINA TERVO	28.08. - 83
OTTOMAR KALLA	30.08. - 84
MEETA KALLASTE	30.08. - 87
LINDA VIIRAS	30.08. - 88

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja Vallavalitsus